

Spodbudite otroka k razmišljanju

Vsebina: Mojca Buh

Pomembno je, da zna otrok razmišljati s svojo glavo. Kot samostojen posameznik si bo moral znati sam ustvariti svoj vir preživetja. Edini način, da mu to uspe, pa je, da zna ustvarjati sam. V nasprotnem primeru mu ostane edino, da je orodje v rokah nekoga drugega. S tem, ko otroke učimo razmišljanja, jih učimo preživetja.

Samostojnost in soodvisnost

Ločiti moramo stvari, ki potrebujejo red in tiste, kjer je dovoljeno nekaj svobode. **Samostojnost** je vrлина, vendar v okviru poznane strukture. Imeti popolnoma vodljivega otroka, iz katerega lahko nastane vodljiv odrasel, ni stvar, ki bi si jo želeli za svojega otroka. Po drugi strani pa ne želimo niti, da je otrok tako zelo neodvisen, da ne priznava nikogar drugega. V tem smislu govorimo o vzgoji za **soodvisnost**. To pomeni, da če je čas za igro, naj ta igra poteka v okviru otrokovih možganov, njegovih želja in sposobnosti. **Igro naj otrok vodi sam in ne mi.** Ko pa je čas za strukturo oziroma red, otrok potrebuje vodenje. Primer spanja: ko je čas za spanje, moramo pri tem vztrajati. Otroku potrebuje takšen

mag. Nastja Mulej, mag. kom., univ.
dipl. ekon. in univ. dipl. soc.

okvir in se tudi veliko lepše obnaša, kadar tak okvir ima. V vrtcu se otroci pogosto obnašajo lepše kot doma, saj je tam znana struktura in znan vodja. Pomembno je, da temu poskušate slediti tudi doma. Glavno pravilo je svobodna igra in jasna struktura.

Zgled staršev

Otrok se nauči vzorcev, ki funkcionirajo v njegovi bližini. Otroci potrebujejo predvsem psihološko varnost in psihološko svobodo ter v okviru tega lahko postanejo samosvoji oziroma slej ko prej najdejo svoj glas. Pomemben je zgled. Starši smo v prvi vrsti zgled otroku. Velikokrat se bojujemo med tem, da hočemo biti glavna avtoriteta, na drugi strani pa so čustva in želje. **Vzgajamo z zgledom, ne z besedami.** Povsem zgrešeno je, če otroku rečemo, da ne sme preklinjati, potem pa sliši svojega očeta preklinjati. Če bo otrok soočen s starši, ki so pasivni, neaktivni, pesimistični, ne prevzemajo odgovornosti, iščejo krivce zunaj sebe,

potem ne morete pričakovati, da bo ta otrok popolnoma drugačen od svojih staršev, temveč jim bo postal podoben. Če je starš kreativen, pozitiven in vedno išče druge rešitve, bo takšen način razmišljanja prevzel tudi otrok.

Poslušajte svojega otroka

Poleg zglada pa je potrebno, da starši znamo tudi **poslušati otroka**. Otroci nam velikokrat razlagajo, na primer na poti iz vrtca, ko nam želijo povedati tisoč in eno stvar, kaj so počeli v vrtcu, pa jih velikokrat preslišimo. Mnogokrat imajo starši otroka fizično ob sebi, z mislimi pa so drugje, kar lahko negativno vpliva, ko otrok postane najstnik, saj se do enajstega leta že nauči, da ga starši tako ali tako ne poslušajo. Otrok potrebuje le to, da ga poslušamo in v zameno ne

pričakuje nobenega vrednotenja in moraliziranja.

Kaj se lahko starši naučijo od otrok

Otroci nas učijo empatije, potrpežljivosti, radovednosti in volje do življenja. Če otroka gledate na tak način, je otrok eden največjih učiteljev, ki jih ima vsakdo kot starš. Otrok je ena najlepših in najbolj napornih stvari. Pomembno je, da ob otroku ne pozabite na partnerja, četudi pridete navzkriž zaradi vzgoje otroka. Vsi otroci ne postanejo točno tisto, kar so bili njihovi starši, v najstništvu poiščejo svojo lastno identiteto in poskušajo biti vse, kar starši niso, vendar pa slej ko prej najdejo neki svoj jaz. Pomembno je, da otroka k ničemur ne silite, pa naj bo to violina, nemščina ali pa razmišljanje. Odprite mu več možnosti in sam bo našel sebi primerne.

Pri vsebinah so nam pomagali strokovnjaki, ki se jim najlepše zahvaljujemo:

mag. Metka Adamič, dr. med., spec. dermatovenerologije, Dermatološki Center Parmova: *Občutljiva suha otroška koža*

Neža Ajdisek, univ. dipl. psih., svetovalna delavka, Vrtec Jesenice: *Pomen socialnega vključevanja otroka, Grajenje samozavesti in ostalih vrednot otroka, Otrokov neprijetne objave in česa mi nikoli ne recite*

Mateja Avsec Jožić, dipl. m. s.: *Vnetje očesne veznice, Prenosljivi nalezljivi bolezni*

dr. Boštjan Bajec, univ. dipl. psih.: *Uključevanje dela in družine*

Natašija Baumgartner, spec. klin. psih., Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Ljubljana: *Mejniki otrokovega razvoja (intelektualni, socialni in čustveni razvoj)*

Lea Beznik, univ. dipl. psih., Platea, Center za svetovanje in usmerjanje otrok, mladostnikov in staršev: *Najpogostejše napake, ki jih delamo starši*

asist. mag. Andreja Borinc Beden, dr. med., specialista pediatrije: *Zamašen nos, Cepljenje dojenčka v prvih petih letih, Okužbe dihal*

Marija Brank, vzg. predšolske vzgoje: *Otrokova dnevna rutina v vrtcu, Grajenje samozavesti in ostalih vrednot otroka*

Tina Bregant, dr. med., Pediatrska klinika Ljubljana: *Pomen pitja vode za otroke, Kako prepoznati dehidracijo pri otroku, Mejniki otrokovega razvoja (globalni razvoj, govorni razvoj)*

Andreja Demšar, univ. dipl. psih., svetovalna delavka, Vrtec Škofja Loka: *Kako otroka naučiti lepših navad, Ljubosumje ob prihodu brata ali sestric, Zdravo prehranjevanje malčka*

prim. Vlasta Dragoš, dr. med., Dermatovenerološka klinika: *Atopijski dermatitis*

doc. dr. Urška Fekonja Poklja, Oddelek za psihologijo, Filozofska fakulteta v Ljubljani: *Mejniki otrokovega razvoja (razvoj govora)*

Tatjana Frelih, dr. med., Nacionalni inštitut za javno zdravje: *Ufi*

Ivanka Gale, Nacionalni inštitut za javno zdravje: *Pomen pitja vode za otroke*

Špela Gorenc Jazbec, dipl. fiziot., terapevka RNO: *Kako izboljšati imunski sistem otroka*

Natalija Gradšek, dr. med., spec. ped.: *Vnetje očesne veznice, Prenosljivi nalezljivi bolezni*

mag. Eva Grilc, dr. med., spec. epid., NIJZ: *Kako prepoznati dehidracijo pri otroku*

Irena Grmek Kočnik, prim. doc.: *Kako izboljšati imunski sistem otroka*

izr. prof. dr. Cirila Hlavan Ribič, Nacionalni inštitut za javno zdravje: *Zdravo prehranjevanje malčka*

doc. dr. Matjaž Homan, dr. med., pediater gastroenterolog in hepatolog: *Najpogostejše prebavne težave otroka*

Martina Ibrahimkadić, organizacijska vodja Vrta Zelena jama, Ljubljana: *Prepis v drug vrtec med letom*

Katja Z. Istenič, psihologinja iz Hočem več: *Naučite otroka rokovanja z denarjem*

Irena Japelj Novak, psihologinja in svetovalna delavka, Vrtec Pod gradom: *Grajenje samozavesti in ostalih vrednot otroka*

dr. Klemen Jenko, otorinolaringolog, ORL Ljubljana: *Vnetja ušes pri otrocih*

Lidija Jerše, mag. prof. predšolske vzgoje: *Otrokova dnevna rutina v vrtcu, Grajenje samozavesti in ostalih vrednot otroka, Razvijanje nadarjenosti otroka*

Marko Juhant, specialni pedagog: *Razvijanje nadarjenosti otroka*

Majda Jes Alčić, univ. dipl. psih., certificirana EuroPSY psihologinja: *Postavljanje mej in učenje poslušnosti*

Jasper Jaul, družinski terapevt: *Najpogostejše izzivi pri vzgoji, Pomen pohvale in kritike otroka, Odnos med očetom in otrokom, Najpogostejše napake, ki jih delamo starši*

Katja Knez Stölbuch, psihoterapevka za konse družinske terapije in vodja start up a genije Socialnega varstva otrok: *Najpogostejši izzivi pri vedenju otroka v vrtcu foto: Arhiv Inštituta Vita Bona*

prim. Boris Kraš, dr. med., specialist dermatovenerolog: *Atopijski dermatitis*

mag. Robert Kržišnik, univ. dipl. psih., Humus: *Zgradite spoštljiv enakovreden odnos*

Simona Levč, logopedinja: *Razvoj govora in sluha po letih*

prof. dr. Ljubica Marjanovič Umek, razvojna psihologinja s Filozofske fakultete: *Kotere igre in igrače so primerne za otroke*

Mateja Markič, univ. dipl. psih., Javna agencija RS za varnost prometa – SPV: *Varnost malčka v prometu*

Aleš Matos, dr. med., spec. otorinolaringolog: *Vnetja ušes pri otrocih*

Tadeja Milivojevič Nemanič, IMAGO partnerska psihoterapevka: *Odnos med očetom in otrokom*

dr. Zoran Milivojevič, psihoterapevt: *Izzivje otroka ljubezen, Najpogostejši izzivi pri vzgoji*

mag. Nastja Mulej, mag. kom., univ. dipl. ekon. in univ. dipl. soc.: *Spodbujanje otroka k razmišljanju*

Navonka Osepek, prof. defekologije, logopedinja: *Razvoj govora in sluha*

Irena Pešpar, univ. dipl. soc. del., Vrtec Otana Župančiča Slovenska Bistrica: *Prepis v drug vrtec med letom*

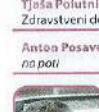
mag. Martina Peštaj, univ. dipl. psih., urednica otroških oddaj na RTV SLO: *Kakovostna otroška oddaja*

Janja Pohorec, univ. dipl. inženirka živilstva in prehrane, Vrtec Velenje: *Zdravo prehranjevanje malčka*

dr. Saša Poljak Lukek, spec. zakonske in družinske terapije: *Postavljanje mej in učenje poslušnosti*

Tjaša Polutnik, prof. spec. in reh. ped., logopedinja, Zdravstveni dom Sevnica: *Razvoj govora in sluha po letih*

Anton Pasavec, dipl. zn., ITLS Slovenija: *Varnost družine na poti*

Manuel Pungertnik, AMZS inštruktor varne vožnje: *Varnost družine na poti*

dr. Ranko Rajović, nevroendokrinolog, ustanovitelj programa NTC za spodbujanje inteligence otroka: *Kotere igre in igrače so primerne za otroke*

Marjeta Rak Namastnik, mag. farm., upravnik lekarne, Lekarne Maribor: *Kaj pomeni povišana telesna temperatura*

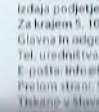
mag. Karin Rižner, univ. dipl. biol.: *Cepljenje ZA in PROTI*

doc. dr. Rina Rus, dr. med., Klinični oddelek za nefrologijo, Pediatrska klinika: *Okužbe dihal*

dr. Tina Rutar Leban, univ. dipl. psih., vodja šole starševstva O.K. Consulting: *S poivala otroka spodbujamo k ustrezni vedenju, Pomen pohvale in kritike otroka*

Barbara Sarič, psihoterapevka: *Najpogostejši izzivi pri vedenju otroka v vrtcu*

Mojca Seljak, dipl. med. sestra: *Reskrbino za odpornost otroka*

Andreja Semolič, prof. šp. vzg., certif. praktik Feldenkrais metode, ustanoviteljica pedokinetike: *Pravilno sedenje otroka*

KOLOFON
Medij Priročnik za mlade starše BabyBook, Moj otrok v vrtcu izdaja podjetje Mogenas, d. o. o., Za krajem 5, 1000 Ljubljana. Glavna in odgovorna urednica: Nika Grušič. Tel. uredništva: 01 232 20 23. E-pošta: info@babybook.si. Prilomni strani: Simona Čefar, Tanja in Slavica.

asist. dr. Maja Škerbinjek Kavalarič, Ambulanta Čebelica, Maribor: *Kožne bolezni, Občutljiva suha otroška koža*

Mojca Šeme, univ. dipl. sociologinja in univ. dipl. socialna delavka, specializantka integrativne relacijske psihoterapije na Inštitutu IPISA: *Ljubosumje ob prihodu brata ali sestric*

Andreja Širca Čampa, univ. dipl. inž., klinična dietetičarka: *Občutljivost na gluten – celulozija*

Lea Školnik, dr. med., specialista pediatrije: *Najpogostejše prebavne težave otroka*

asist. mag. Mateja Skufca Sterle, dr. med. spec.: *Varnost družine na poti*

mag. Petra Tomc Savara, prof. def., logopedinja: *Razvoj govora in sluha po letih*

Simona Velkavrh Kirn, dr. dent. med., ZD Ljubljana – Sentvid: *Izražanje in čiščenje zobov*

Aleksandra Volk, univ. dipl. soc. del., Staylica, posredovanje pri varstvu otrok, svetovanje in izobraževanje, s. p.: *Izbirite pravo varuško za vašega otroka*

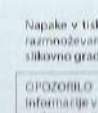
Gordana Vranešič, ravnateljica Vrta Trbovlje: *Prepis v drug vrtec med letom*

Ana Zarnik Horvat, univ. dipl. psih., specialista zakonske in družinske terapije, Zasebna psihološka ordinacija: *Vloga starih staršev – neskladja v vzgoji*

Nasa Žilih, dr. dent. med., Zobozdravstveno varstvo otrok in mladine, Zdravstveni dom Ljubljana, Enota Bežigrad: *Ohranjanje zdrave ustne votline*

Bogdan Žorž, psiholog in psihoterapevt: *Vloga starih staršev – neskladja v vzgoji*

Napake v tisku so možne. Izjave avtorjev ne odsejajo nujno razmnoževanje in fotokopiranje celote ali delov brošure. Brez skrbno gradivo ter ločitveni so lasti ogledalnikov.

OPOMBLA
Informacije v tem priročniku niso navadila za ravnanje in niso vodno prevetilo pri svojem ginekologu, pediatru, patonazni pediatru. Izjave ne odgovarjajo za težave, povezane s uporabo materinskih otrok. Kakršnokoli zdravstveno težavo, se posvetujte s svojim zdravnikom.